

Rat u Uti i pokolj u Mountain Meadowsu

Rastuća napetost dovodi do rata u Uti

Tri godine nakon što su pioniri svetaca posljednjih dana došli do doline Salt Lakea, vlada Sjedinjenih Država je uspostavila Teritorij Ute i odredila Brigham Younga kao prvog guvernera nad tim teritorijem. Sredinom 1857., vođe svetaca posljednjih dana čuli su glasine da bi federalna vlada mogla zamijeniti Brigham Younga s novim guvernerom Teritorija Ute, kojeg bi podržale mnogobrojne federalne postrojbe. Dana 24.

srpnja 1857., predsjednik Brigham Young je bio sa skupinom svetaca na proslavi 10. godišnjice njihovog dolaska u dolinu Salt Lakea kada su primili potvrdu ranijih vijesti da je vojska dolazila u Salt Lake City.

Tijekom prethodnih su godina razmirice i nesporazumi rezultirali rastom tenzija između svetaca posljednjih dana i dužnosnika vlade Sjedinjenih Država. Sveci su htjeli da ih vode vođe koje bi oni izabrali te su odbacivali federalne ovlaštenike koji nisu dijelili njihove vrijednosti, a neki od njih bili su nepošteni, korumpirani i nemoralni. Neki su federalni dužnosnici vjerovali kako su djela i stavovi svetaca značili da su se pobunili protiv vlade Sjedinjenih Država.

Predsjednik Sjedinjenih Država, James Buchanan, poslao je postrojbu od otprilike 2500 ljudi u Salt Lake City da sigurno doprati novog guvernera u Utu te ugasi ono što je on mislio da je pobuna među svecima. Ova je odluka donesena bez točnih podataka o stanju u Uti (vidi *Church History in the Fulness of Times Student Manual*, 2. izdanje [priručnik Crkvenog obrazovnog sustava, 2003.], 368–371).

Priprema za obranu teritorija

U propovijedima svecima, predsjednik Young i drugi vođe Crkve opisali su nadolazeće postrojbe kao neprijatelje. Bojali su se da bi postrojbe mogle istjerati svece iz Ute, kao što su ranije bili istjerani iz Ohia, Missourija i Illinoisa. Predsjednik Young, koji je godinama tražio svece da skladište žito, ponovio je svoje upute kako bi mogli imati hrane za jesti bude li potrebe za bježanjem od postrojbi. Kao guverner teritorija Ute, uputio je građansku vojsku teritorija da se pripremi za obranu teritorija.

Sukob s povorkom emigranata u kočijama

Povorka emigranata u kočijama koja je putovala na zapad iz Arkansasa za Kaliforniju ušla je u Utu baš kada su se sveci posljednjih dana pripremali za obranu teritorija od nadolazećih postrojbi Sjedinjenih Država. Neki su članovi povorke s kočijama postali osujećeni jer su imali poteškoća s kupovinom preko potrebnog žita od svetaca kojima su bili upućeni da spremaju svoje žito. Emigranti su također došli u sukob sa svecima koji nisu htjeli da veliki broj konja i stoke povorke

s kočijama pojede zalihe hrane i popije vode koju su sveci trebali za vlastite životinje.

Tenzije su buknule u Cedar Cityju, posljednjem naselju u Uti na putu za Kaliforniju. Sukobi su se dogodili između nekih članova povorke s vagonima i nekih svetaca posljednjih dana. Neki su članovi povorke s vagonima zaprijetili da će se pridružiti nadolazećim vladinim postrojbama protiv svetaca. Iako je zapovjednik povorke s vagonima prekorio svoje suputnike što su iznijeli te prijetnje, neki su vođe i naseljenici Cedar Cityja gledali na emigrante kao na neprijatelje. Povorka s kočijama napustila je grad samo sat vremena nakon što je stigla, no neki su vođe i naseljenici Cedar Cityja htjeli progoniti i kazniti ljude koji su ih uvrijedili.

Zaoštavanje sukoba

Stoga što sveci nisu riješili svoj sukob s emigrantima na Gospodinov način, situacija je postala puno ozbiljnija. Isaac Haight, gradonačelnik Cedar Cityja, vojnik građanske vojske i predsjednik okola, zatražio je dopuštenje od zapovjednika građanske vojske koji je živio u obližnjem naselju Parowan da sazove građansku vojsku kako bi se suočili s prijestupnicima iz povorke s kočijama. William Dame, zapovjednik građanske vojske i član Crkve, savjetovao je Isaaca Haighta da zanemari prijetnje emigranata. Umjesto da posluša ovaj savjet, Isaac Haight i drugi vođe Cedar Cityja odlučili su nagovoriti mjesne Indijance da napadnu povorku s kočijama i ukradu im stoku kao način kažnjavanja emigranata. Isaac Haight je zatražio od Johna D. Leeja, mjesnog člana Crkve i bojnika građanske vojske, da predvodi ovaj napad, a njih su dvojica planirala okriviti Indijance za to djelo.

Napad na emigrante

Isaac Haight je predstavio plan napada na povorku s vagonima vijeću mjesnih vođa u Crkvi, zajednici i građanskoj vojsci. Neki su se članovi vijeća snažno protivili s planom i upitali su Haighta je li se savjetovao s predsjednikom Brighamom Youngom po tom pitanju. Rekavši da nije, Haight se složio žurno poslati glasnika, Jamesa Haslama, u Salt Lake City s pismom koje objašnjava situaciju tražeći što da se učini. Međutim, kako je Salt Lake City otprilike 400 kilometara daleko od Cedar Cityja, bilo bi potrebno oko tjedan dana napornog jahanja na konju da glasnik stigne do Salt Lake Cityja i vrati se u Cedar City s uputama predsjednika Younga.

Ubrzo nakon što je Isaac Haight poslao svoje pismo putem glasnika, John D. Lee i skupina Indijanaca napali su kamp emigranata na mjestu koje se zove Mountain Meadows. Lee je predvodio napad, ali je prikrrio svoj identitet kako bi se činilo kao da su samo Indijanci bili uključeni. Neki su emigranti

bili ranjeni ili ubijeni, a ostatak njih je odbio napadače, prisilivši Leeja i Indijance da se povuku. Emigranti su brzo postavili svoje kočije u uzak krug ili tor radi zaštite. Tijekom petodnevne opsade povorke s kočijama uslijedila su dva dodatna napada.

U jednom je trenutku vojnici građanske vojske Cedar Cityja postali svjesni dvojice muškaraca emigranata koji su bili izvan tora s kočijama. Zapucali su na njih i ubili jednoga. Drugi je muškarac pobjegao i donio vijesti u kamp da su bijelci uključeni u napad protiv njih. Oni koji su planirali napad sada su bili uhvaćeni u vlastitoj prijeviri. Kada bi se emigrantima dopustilo da nastave prema Kaliforniji, novosti bi se proširile da su sveci posljednjih dana bili odgovorni za napad na povorku s kočijama. Urotnici su se pobojali da će ove vijesti donijeti negativne posljedice na njih i njihov narod.

Pokolj u Mountain Meadowsu

U pokušaju da se spriječi širenje vijesti o tome kako su sveci posljednjih dana bili uključeni u napade na povorku s kočijama, Isaac Haight, John D. Lee i drugi vođe Crkve i građanske vojske isplanirali su pobiti sve preostale emigrante osim djece. Usvajajući ovaj plan, John D. Lee je pristupio emigrantima i rekao im da će ih građanska vojska zaštititi od daljnjih napada vodeći ih na sigurno natrag u Cedar City. Dok su emigranti hodali prema Cedar Cityju, vojnici građanske vojske su se okrenuli i zapucali na njih. Neki indijanci koje su unovačili naseljenici izjurili su iz zasjeda i pridružili se napadu. Od otprilike 140 emigranata koji su bili dio povorke s kočijama, samo je 17 djece pošteđeno.

Dva dana nakon pokolja, James Haslam je stigao u Cedar City s odgovorom predsjednika Younga, upućujući mjesne vođe da dopuste povorci s kočijama da otiđu u miru. »Kada je Haight pročitao Youngove riječi, ridao je poput djeteta, a uspio je izgovoriti samo riječi: 'Prekasno, prekasno'« (Richard E. Turley ml., »The Mountain Meadows Massacre«, *Ensign*, rujna 2007., 20).

Tragične posljedice

Pokolj u Mountain Meadowsu ne samo da je rezultirao smrću oko 120 žrtava, već je uzrokovao i veliku patnju među preživjelom djecom i drugom rodbinom žrtava. Neki su sveci posljednjih dana prihvatili djecu emigranata koja su preživjela pokolj i brinuli su se o njima. Godine 1859., federalni su dužnosnici preuzeli skrb nad tom djecom i vratili ih rodbini u Arkansasu. Paiute Indijanci su također patili jer su ih nepravедno okrivili za zločin.

Vođe Crkve su saznale za pokolj

Iako su Brigham Young i ostali crkveni vođe u Salt Lake Cityju čuli za pokolj ubrzo nakon što se dogodio, njihovo razumijevanje o opsegu upletenosti naseljenika i užasnim detaljima o zločinu povećavalo se tijekom vremena. Godine 1859. predsjednik Isaac Haight i ostali istaknuti crkvene vođe u Cedar Cityju koji su imali ulogu u pokolju razriješeni su svojih poziva. Godine 1870. isključili su Isaaca Haighta i Johna D. Leeja iz Crkve.

Godine 1874. područna velika porota osudila je devet muškaraca za njihovu ulogu u pokolju. Većina ih je naposljetku uhićena, iako je jedino Leeju bilo suđeno, koji je proglašen krivim i smaknut za zločin. Drugi čovjek na kojeg se sumnjalo je postao svjedok tužilaštva [dobrovoljno je svjedočio i izložio dokaze protiv drugih optuženih], a mnogi su proveli godine u bijegu pred zakonom. Ostali pripadnici milicije koji su izvršili pokolj radili su ostatak života s užasnim osjećajem krivnje i opetovanim morama o onome što su učinili i vidjeli« (Richard E. Turley ml., »The Mountain Meadows Massacre«, *Ensign*, rujna 2007., 20).

150. obljetnica pokolja u Mountain Meadowsu

Predsjednik Henry B. Eyring iz Prvog predsjedništva je rekao:

»Odgovornost za [pokolj u Mountain Meadowsu] leži na mjesnim vođama Crkve Isusa Krista svetaca posljednjih dana u tom području blizu Mountain Meadowsa koji su držali civilne i vojne položaje te na članovima Crkve koji su djelovali prema njihovim uputama...

Evandjelje Isusa Krista za koje se mi zalažemo, zazire od hladnokrvnog ubijanja muškaraca, žene i djece. Doista, ono zagovara mir i praštanje. Ono što su članovi Crkve davno učinili [u Mountain Meadowsu] predstavlja užasno i neoprosrivo odstupanje od kršćanskog naučavanja i ponašanja... Bez sumnje će Božanska pravda nametnuti prikladnu kaznu onima koji su odgovorni za ovaj pokolj...

Neka nas Bog Neba, čiji sinovi i kćeri svi mi jesmo, blagoslovi da poštujemo one koji su ovdje preminuli time što ćemo jedni drugima pružati čistu ljubav i i duh praštanja koji je njegov Jedinorođeni Sin utjelovljivao« (»150th Anniversary of Mountain Meadows Massacre«, 11. rujna 2007., mormonnewsroom.org/article/150th-anniversary-of-mountain-meadows-massacre).